

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

N Á L E Z

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 304/2014-36

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. októbra 2014 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka (sudca spravodajca) o sťažnosti Š. Š., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ing. Martin Chlapík s. r. o., Sládkovičova 13, Žilina, konajúcou prostredníctvom konateľa a advokáta JUDr. Ing. Martina Chlapíka, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 204/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 580/2000), takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Š. Š. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Čadca v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 204/2011 p o r u š e n é b o l i .

2. Š. Š. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Čadca povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

3. Okresný súd Čadca je povinný uhradiť Š. Š. trovy konania v sume 284,08 € (slovom dvestoosemdesiatštyri eur a osem centov) na účet Advokátskej kancelárie JUDr. Ing. Martin Chlapík s. r. o., Sládkovičova 13, Žilina, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti s'ťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. apríla 2014 doručená (a následne doplnená 5. a 24. júna 2014) s'ťažnosť Š. Š. (ďalej len „s'ťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 204/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 580/2000; ďalej aj „napadnuté konanie“).

2. Zo s'ťažnosti a z k nej pripojených príloh vyplýva, že predmetom napadnutého konania je rozhodovanie o žalobe M. V. a S. V. (ďalej len „žalobcovia“) o zaplatenie sumy 200 000 Sk (neskôr upravenej na 175 000 Sk) z 15. novembra 2000 voči s'ťažovateľovi ako žalovanému v 1. rade a H. Š. ako žalovanej v 2. rade (ďalej aj „žalovaní v 1. a 2. rade“).

3. Okresný súd rozhodol o žalobe žalobcov rozsudkom z 10. júna 2003 tak, že žalobu zamietol. Proti tomuto rozsudku podali žalobcovia odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský

súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 6 Co 348/2003 z 3. decembra 2003 tak, že napadnutý rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Následne okresný súd rozhodol rozsudkom č. k. 6 C 580/2000-76 z 20. apríla 2004 tak, že zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade solidárne zaplatiť žalobcom 175 000 Sk s príslušenstvom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Krajský súd v odvolacom konaní rozhodol uznesením sp. zn. 8 Co 140/2006 z 31. januára 2007 tak, že rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

5. Okresný súd po vrátení veci rozhodol rozsudkom č. k. 6 C 580/2000-183 zo 14. júna 2007 tak, že zaviazal žalovanú v 2. rade zaplatiť žalobcom 175 000 Sk s príslušenstvom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Návrh proti sťažovateľovi zamietol. Krajský súd v odvolacom konaní rozsudkom sp. zn. 7 Co 221/2007 z 9. apríla 2008 rozsudok okresného súdu potvrdil.

6. Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky podaného na podnet žalovanej v 2. rade rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) uznesením sp. zn. 3 M Cdo 13/2009 z 30. júna 2011 tak, že zrušil rozsudok krajského súdu a rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým bola žalovanej v 2. rade uložená povinnosť zaplatiť žalobcom 175 000 Sk s príslušenstvom, a v rozsahu zrušenia vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie. Veci bola pridelená sp. zn. 4 C 204/2011.

7. Po vrátení veci nariadil okresný súd 7. decembra 2011 predbežné opatrenie, ktorým určil, že žalobcovia nie sú povinní vrátiť žalovanej v 2. rade 3 700 € (sumu zaplatenú na základe rozsudkov konajúcich súdov, pozn.), až do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci samej. Na základe odvolania žalovanej v 2. rade krajský súd predmetné uznesenie okresného súdu zrušil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.

8. Na základe sťažnosti žalobcov podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhodol ústavný súd nálezom č. k. IV. ÚS 224/2012-29 z 3. júla 2012 tak, že ich základné práva podľa čl. 48

ods. 2 ústavy a podľa čl. 38 ods. 2 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru boli postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 C 580/2000 porušené, prikázal okresnému súdu, aby konal bez zbytočných prietáhov, a žalobcom priznal finančné zadost'učinenie po 4 000 €.

9. Okresný súd nariadil pojednávanie na 16. október 2012, ktoré muselo byť odročené bez prerokovania veci pre procesnú chybu súdu týkajúcu sa právneho zastupovania s'ťažovateľa. S'ťažovateľ predložil 23. októbra 2012 okresnému súdu splnomocnenie pre právneho zástupcu na zastupovanie v konaní.

10. Ďalšie pojednávanie vo veci bolo uskutočnené 28. mája 2013, na ktorom boli uskutočnené záverečné prednesy účastníkov. Na tomto pojednávaní právny zástupca s'ťažovateľa uviedol, že voči nemu už existuje právoplatné rozhodnutie okresného súdu v spojení s rozhodnutím krajského súdu, ktoré nebolo napadnuté mimoriadnym opravným prostriedkom a nebolo zrušené rozhodnutím nadriadeného súdu.

11. Okresný súd na pojednávaní 11. júna 2013 vyhlásil v poradí už štvrtý rozsudok, ktorým rozhodol tak, že žalobný návrh voči odporkyni v 2. rade zamietol a s'ťažovateľa zaviazal na zaplatenie istiny 5 808,93 € (175 000 Sk) s úrokmi z omeškania. Zároveň zaviazal s'ťažovateľa nahradiť trovy konania navrhovateľom i odporkyni v 2. rade.

12. Proti rozsudku podal s'ťažovateľ 23. júna 2013 odvolanie z dôvodu, že o nároku navrhovateľov voči nemu bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom okresného súdu č. k. 6 C 580/2000-183 zo 14. júna 2007 (v poradí tretím rozsudkom) potvrdeným rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 221/2007 z 9. apríla 2008, tieto rozsudky zostali zrušujúcim uznesením najvyššieho súdu v tejto časti nedotknuté. Krajský súd uznesením sp. zn. 5 Co 374/2013 z 29. novembra 2013 rozsudok okresného súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. S'ťažovateľ podal 1. júla 2013 na ústavnom súde s'ťažnosť, v ktorej namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov postupom

okresného súdu. Ústavný súd uznesením sp. zn. II. ÚS 536/2013 z 22. októbra 2013 sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú pre nevyčerpanie sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu podľa zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Sťažnosť na prietahy v konaní podal sťažovateľ okresnému súdu 12. marca 2014, ktorá do dňa podania novej sťažnosti ústavnému súdu (17. apríla 2014) nebola vybavená.

14. Sťažovateľ sa na základe už uvedených skutočností domáhal, aby ústavný súd rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie jeho práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 38 ods. 2 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikáže okresnému súdu vo veci konať, prizná mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia.

15. Ústavný súd listom č. k. IV. ÚS 304/2014-23 z 20. júna 2014 vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie k sťažnosti. Predsedníčka okresného súdu listom č. Spr 1269/14 z 27. júna 2014 ústavnému súdu oznámila, že žiadosti nemôže vyhovieť z dôvodu, že spis okresného súdu bol po podaných odvolaniach navrhovateľov i odporcov predložený na rozhodnutie krajskému súdu. Následne listom tej istej značky z 8. septembra 2014 doručila ústavnému súdu spolu so spisom sp. zn. 4 C 204/2011 vyjadrenie k prijatej sťažnosti s prehľadom vo veci vykonaných úkonov, v ktorom konštatovala, že vo veci došlo k prietahom v konaní.

16. Sťažnosť sťažovateľa bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Jánovi Lubymu, ktorý bol členom IV. senátu ústavného súdu, ktorý po jej predbežnom prerokovaní uznesením č. k. IV. ÚS 304/2014-14 z 23. mája 2014 rozhodol o jej prijatí na ďalšie konanie. V zmysle dodatku č. 1 k rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie 1. 3. 2014 – 28. 2. 2015 (ďalej len „dodatok k rozvrhu práce“) veci pôvodne pridelené bývalým sudcom ústavného súdu Jánovi Auxtovi, Jurajovi Horváthovi a Jánovi Lubymu (ktorým skončilo funkčné obdobie) ako sudcom spravodajcom, ktoré neboli do 4. júla 2014 skončené prijatím konečného rozhodnutia pléna ústavného súdu alebo príslušného senátu ústavného súdu, prípadne odložením podania podľa § 23a zákona o ústavnom súde, boli s účinnosťou od 14. júla 2014 pridelené ostatným sudcom ústavného

súdu. Predmetná sťažnosť bola pridelená sudcovi ústavného súdu Milanovi Ľalíkovi, ktorý je v súlade s dodatkom k rozvrhu práce členom I. senátu, a z tohto dôvodu túto vec prerokoval a vo veci samej rozhodol I. senát ústavného súdu.

17. Sťažovateľ ústavnému súdu oznámil, že netrvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie. Vzhľadom na oznámenie sťažovateľa a predsedníčky okresného súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k záveru, že od neho nie je možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

18. Ústavný súd v spise okresného súdu sp. zn. 2 C 204/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 580/2000) overil, že priebeh napadnutého konania od jeho začatia v novembri 2000 zahŕňal úkony tak, ako boli podrobne uvedené v nálezoch ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 224/2012 z 3. júla 2012 (sťažnosť navrhovateľov v konaní) a následne sp. zn. IV. ÚS 640/2013 z 28. apríla 2014 (sťažnosť žalovanej v 2. rade).

19. Okresný súd na pojednávaní 11. marca 2014 (v poradí 5. rozsudkom) vo veci rozhodol tak, že žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietol, sťažovateľovi a žalovanej v 2. rade nepriznal náhradu trov konania. Proti rozsudku okresného súdu vo veci samej podali odvolanie žalobcovia, proti uzneseniu o trovách konania podali odvolanie žalovaní v 1. a 2. rade. Krajský súd o podaných odvolaniach rozhodol tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

III.

20. Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

21. Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 204/2011 (pôvodne vedenom pod sp. zn. 6 C 580/2000).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných prietáhov.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná.

Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07).

21. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia

neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník konania obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 prvej vety OSP, podľa ktorej len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

22. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľa.

22.1 Predmetom napadnutého konania, v ktorom sťažovateľ namieta zbytočné priet'ahy a v nadväznosti na to porušenie svojich práv, je rozhodovanie o žalobe žalobcov, ktorou sa domáhajú proti sťažovateľovi a žalovanej v 2. rade zaplata sumy 200 000 Sk, resp. sumy 175 000 Sk (z titulu doplatku kúpnej ceny za predaj nehnuteľnosti). Ústavný súd z obsahu spisu ani z vyjadrení sťažovateľa nezistil žiadnu skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné kvalifikovať napadnuté konanie ako právne či skutkovo zložité a ktorá by odôvodňovala doterajšiu dĺžku napadnutého konania.

22.2 Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval existenciu zbytočných priet'ahov v napadnutom konaní, bolo správanie s'ťažovateľa ako účastníka napadnutého konania. Zo spisu vyplýva, že s'ťažovateľ sa zúčastňoval pojednávani nariadených okresným súdom, na výzvy súdu reagoval v súdom určených lehotách. Po zistení, že svoje práva na okresnom súde nedokáže sám náležite obhajovať, zvolil si na zastupovanie v konaní kvalifikovaného právneho zástupcu. S'ťažovateľ sa prostredníctvom s'ťažnosti na priet'ahy v konaní adresovanej predsedovi okresného súdu domáhal urýchlenia priebehu napadnutého konania. Na tomto základe ústavný súd konštatoval, že neexistuje žiadna skutočnosť, ktorá by mohla byť pripísaná na ťarchu s'ťažovateľa pri posudzovaní otázky, či svojim správaním negatívne prispel k doterajšej neodôvodnene dlhej dobe napadnutého konania.

22.3 Napokon ústavný súd posudzoval postup okresného súdu v napadnutom konaní. V tejto súvislosti poukázal na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou alebo nesústredenou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (m. m. II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08). Rovnako tak môže zapríčiniť porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) aj nesprávna činnosť štátneho orgánu (m. m. II. ÚS 33/99).

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoje závery, ktoré vyslovil v náleze č. k. IV. ÚS 224/2012-29 z 3. júla 2012, ako aj v náleze č. k. IV. ÚS 640/2013-41 z 28. apríla 2014, v ktorých už hodnotil postup okresného súdu v napadnutom konaní na základe s'ťažnosti žalobcov a žalovanej v 2. rade. V uvedených nálezoch ústavný súd uviedol, že postup okresného súdu bol poznamenaný predovšetkým neefektívnou a nesústredenou činnosťou. Vo vzťahu k osobe s'ťažovateľa pochybil okresný súd aj nerešpektovaním právnych názorov vyšších súdov a ignoranciou právoplatného rozhodnutia.

Okresným súdom bol vo veci vydaný prvý rozsudok 10. júna 2003, ktorým bola žaloba žalobcov zamietnutá. Krajský súd rozsudok okresného súdu zrušil z dôvodu, že okresný súd sa náležite nezaoberal návrhom a tvrdeniami navrhovateľov. Druhým rozsudkom z 20. apríla 2004 okresný súd rozhodol o povinnosti žalovaných žalovanú pohľadávku uhradiť. Krajský súd uvedený rozsudok zrušil z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci. Tretí rozsudok vo veci bol vyhlásený 14. júna 2007. Okresný súd ním uložil žalovanej v 2. rade uhradiť žalobcom 175 000 Sk so 17,6 % úrokom z omeškania a vo vzťahu k sťažovateľovi žalobu zamietol. Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie žalobcovia a žalovaná v 2. rade. Krajský súd v poradí tretí rozsudok okresného súdu potvrdil, v dôsledku čoho sa stal právoplatným. Na jeho podklade konanie vo vzťahu k sťažovateľovi bolo právoplatne ukončené.

Rozsudok okresného súdu v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom krajského súdu preskúmal najvyšší súd na základe mimoriadneho dovolania podaného generálnym prokurátorom Slovenskej republiky na podnet žalovanej v 2. rade. Najvyšší súd rozsudok okresného súdu uznesením z 30. júna 2011 v dovolaní napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Po doručení nálezov ústavného súdu z 3. júla 2012 predsedníčka okresného súdu nariadila vo veci dohľad s povinnosťou podávať mesačné správy o stave konania. Táto skutočnosť však nemala vplyv na rýchlosť a ani správnosť ukončenia predmetného konania vo vzťahu k sťažovateľovi. Okresný súd s ním ako s účastníkom konania konal ďalej aj napriek námietke jeho právneho zástupcu, že vo vzťahu k nemu už vo veci nemá konať, keďže existuje právoplatné rozhodnutie, a 11. júna 2013 vydal v poradí štvrtý rozsudok vo veci, ktorým uložil sťažovateľovi povinnosť zaplatiť žalobcom 5 808,93 €. Krajský súd uznesením z 29. novembra 2013 uvedený rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení poukázal predovšetkým na skutočnosť, že účastníkom predmetného konania už nemal byť žalovaný v 1. rade – sťažovateľ, a to vzhľadom na existenciu právoplatného rozhodnutia, a za nepreskúmateľné a zmätočné označil aj odôvodnenie rozhodnutia okresného súdu v časti náhrady trov konania. Po vrátení veci okresný súd v poradí piatym rozsudkom rozhodol tak, že žalobu proti žalovanej v 2. rade

zamietol a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal právo na náhradu trov konania. Krajský súd uznesením z 5. augusta 2014 rozsudok okresného súdu potvrdil.

23. Napadnuté konanie bolo právoplatne ukončené takmer po 14 rokoch od jeho začatia. Vo vzťahu k sťažovateľovi samotnému bolo vo veci právoplatne rozhodnuté už 9. apríla 2008, okresný súd však túto skutočnosť neakceptoval a so sťažovateľom konal napriek jeho námietkam a upozorneniam právneho zástupcu ďalej, t. j. viac ako 6 rokov ho predvolával na pojednávania, nútil podávať odvolania voči rozhodnutiam, ktoré voči nemu nemali byť vôbec vydané. Sťažovateľ podal 12. marca 2014 sťažnosť predsedníčke okresného súdu, ktorá v odpovedi č. Spr 43/14 z 21. mája 2014 uviedla prehľad úkonov vykonaných po náleze ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 224/2012 z 3. júla 2012 so záverom, že sťažnosť považuje za opodstatnenú.

Ústavný súd vo svojej predchádzajúcej judikatúre poukázal na to, že nielen nečinnosť ale aj neefektívna a nesprávna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (obdobne napr. IV. ÚS 22/02, IV. ÚS 380/08, III. ÚS 103/09, I. ÚS 7/2011).

Ústavný súd uzavrel, že pretrvávajúcou neefektívnou a nesústredenou činnosťou okresného súdu a tiež jeho nerešpektovaním právnych názorov vyšších súdov a predovšetkým právoplatného rozhodnutia vo vzťahu k sťažovateľovi došlo v napadnutom konaní k zbytočným prieťahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny, ako aj jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

IV.

24. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli

porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práva alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Vzhľadom na existenciu nálezov č. k. IV. ÚS 224/2012-29 z 3. júla 2012 a č. k. IV. ÚS 640/2013-41 z 28. apríla 2014, ako aj skutočnosť, že vo veci už bolo právoplatne rozhodnuté, ústavný súd v tejto časti sťažnosti nevyhovel (bod 4 výroku tohto nálezu).

25. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

Cieľom primeraného finančného zadostučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04).

Sťažovateľ sa domáha priznania primeraného finančného zadostučinenia v sume 8 000 €. Poukazuje pritom na to, že je onkologickým pacientom s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, v dôsledku čoho je na invalidnom dôchodku, ktorý predstavuje 305,90 € mesačne. Právna neistota, v ktorej sa dlhodobu nachádza, mu spôsobuje materiálnu ujmu, ale aj psychickú traumu. V čase, keď sťažovateľ oprávnené predpokladal, že konanie vo vzťahu k jeho osobe je už ukončené, okresný súd túto skutočnosť neakceptoval a ďalej viedol konanie aj vo vzťahu k nemu, zaväzoval ho na plnenie, platenie súdnych poplatkov, trov právneho zastúpenia, čím ho značne traumatizoval a prehĺbil už aj tak jeho nepriaznivú finančnú situáciu, čo viedlo k materiálnej aj psychickej ujme nielen sťažovateľa samotného, ale aj jeho najbližšej rodiny.

Pri určení primeraného finančného zadostučinenia vychádzal ústavný súd zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý spravodlivé

finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd pri určení výšky finančného zadosťučinenia zohľadnil doterajšiu dĺžku napadnutého konania, intenzitu neefektívnej a nesústredenej činnosti okresného súdu a predovšetkým skutočnosť, že so sťažovateľom ako žalovaným v 1. rade konal aj v období, keď už voči nemu existovalo právoplatné rozhodnutie vo veci. Ústavný súd zobral do úvahy aj zdravotný stav sťažovateľa a jeho sociálnu situáciu a dospel k záveru, že v danom prípade bude priznanie finančného zadosťučinenia v sume 5 000 € primerané konkrétnym okolnostiam prípadu (bod 2 výroku tohto nálezu).

26. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2014 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2014 patrí odmena v sume 134 €, ktorú bolo potrebné zvýšiť o režijný paušál (8,04 €), čo spolu predstavuje sumu 142,04 € za jeden úkon právnej služby. Za dva úkony právnej služby patrí odmena v sume 2-krát po 142,04 €, t. j. v sume 284,08 € (bod 3 výroku tohto nálezu).

27. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

28. Na základe uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2014